

вото царуване] държавата му се простираше отъ рѣка Изонце до вливането на Сала въ Лабъ ⁶⁸. Но моравската държава, която при това била много кратко-врѣменна, нѣмала такъво голѣмо значение за южнитѣ словѣни, каквото е имала втората словѣнска държава, основана (679) на Балканския полуостровъ въ Мизия. Основатели на българската държава били прабългаритѣ, за чието минало нѣма точни и безспорни исторични извѣстия. Византийскитѣ лѣтописци Никифоръ и Теофанъ, като говорятъ за заселването на прабългаритѣ въ Мизия и основанието на българската държава, вкратцъ се докоснуватъ и до миналото имъ. И двамата лѣтописци едногласно твърдятъ, че старата и велика България, отечеството и държавата на прабългаритѣ, се намирала въ областта на Черно и Азовско море и въ басейнитѣ на р. р. Донъ и Кубанъ ⁶⁹. Възможно е, извѣстията и на двамата лѣтописци да сж вѣрни и ядката на прабългаритѣ, както и центърътъ на тѣхната държава да се намирали въ поменатата област; но ние прѣдполагаме, че тѣхнитѣ териториални владѣния ще да сж били много по-пространни и границата имъ не ще да е била много далеко отъ Дунава и византийскитѣ балкански области. Защото въ противенъ случай необясними би били и мжчно осжществими честитѣ (493, 499, 502, 517, 530, 535, 539, 553, 559) нашествия на прабългаритѣ отъ приазовска България въ балканскитѣ византийски области и обратното имъ завръщане въ отечеството ⁷⁰. Споредъ Дринова държавата на аваритѣ не се простираше по-далеко отъ границитѣ на унгарската равнина ⁷¹; а пкъ южнитѣ словѣни въ края на V в. и въ

⁶⁸ Срећковић П. Историја, I, 30.

⁶⁹ Niceph. 38.

Theoph. II, 545.

⁷⁰ Баласчевъ Б. Бѣлѣжки, 13.

⁷¹ Дриновъ М. С. Заселеніе, 106.